

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDOSOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Magyar vér kell a Szandsákba.

Írta: *Kossuth Ferenc.*

A háboru borzalmait minden cél és elérhető siker nélkül felidézni, valóban lelkiismeretlen dolog. Mi lehet a balkáni háboru célja, ha igaz az, hogy a háboru után sem fogják a nagyhatalmak a balkáni státuskvó megváltoztatását megengedni?

Reformokat eszközölni Törökország keresztény tartományában? Ezeknek keresztülvitelére bőséges idő volt, de minden kísérlet balul ütött ki. A legutolsó, amit az ifju-törökök uralma alatt tettek, nemcsak hogy nem csillapította a zavart, de növelte azt. Ez természetesen is volt, mert az érdekelt tartományok lakossága oly heterogen elemekből áll, hogy ami az egyiknek kedves, a másiknak utálatos és megfordítva.

Milyen lelkiismerettel lehet az embereket ezrivel lemészároltatni hagyni, mikor előre megvan állapítva az erősebbek részéről az, hogy a vérontás hiába való lesz. Ott vagyunk, hogy a vérontást a vérontás kedvéért kell eltérni az emberiségnek, mintha mindannyi Maltusok lennének, akik elrémlénnék afelett, hogy mennyire elszaporodik az emberi nem, tehát háboru kell, öldöklés kell.

Még a koalíciós hormány idején nagy sietve ki kellett őríteni a Szandsákokat. Az akkori külügy- és hadügyminiszterek sietve követelték ezt, mert minden percben összeütközéstől tartottak a Szandsákban állomásozó osztrák-magyar és török katonaság közt. A két államú monarchia kerülni akarta akkor a háborut és a végletekig ment türelmében, a provokáló kis szerb hőrség sértéseivel, gorombáskodásaival, kihívásaival szemben. Ezt a fényűzést megengedhette magának egy nagyhatalom egy parányi hatalommal szemben. De most előáll az a helyzet, amelyért annak idején a Szandsák megszállását szükségesnek mondták. Most már csakugyan nem választja el Montenegrót és Szerbiát a Szandsák, minthogy a montenegróiak már benne vannak, a szerbek pedig legközelebb benne lesznek.

Méltán lehet tehát tartani attól, hogy oda ismét bevonul a kétállamu monarchia hadereje is. És ha így van, azonnal szemben fogjuk magunkat találni a montenegróiakkal és a szerbekkel. A kettővel egyszerre elől, a hátunk mögött pedig ott lesz az a Bosznia és Hercegovina, amit annektáltunk, de úgy, mint mikor a török világ idejében vállaki törökököt fogott, de vitte. Most már általános ott a jelszó hogy: *Bosznia a bosnyákoké.* Tehát érik a trializmus.

Ha a nagyhatalmak komolyan akarták a keresztény török tartományok reformjait, miért nem gyakoroltak

erős nyomást ebben az irányban Törökországra, mikor a nyomás bármilyen foka a nagyhatalmak részéről nem teremtett volna háborus velleitásokat sehoh? Csakis a forma kedvéért kérdelem, hogy *miért* nem tette ezt a nagyhatalmak diplomáciája, mert tudom, hogy e kérdésre sem én, sem senki választ nem kaphatna, mert maguk a nagyhatalmak sem tudják miért késtek és mire vártak.

A diplomácia oly intézmény, mely a táviró és telefon idejében meglehetősen idejét multa. Ha az ember megfigyel vagy fél évig egy külföldi követéséget bárhol és feljegyzí, hogy e félév alatt összesen mit csinált e követés, lehetetlen, hogy el ne mosolyodnék az ember. Azok a jegyzékek, melyeket többé-kevésbé rossz francia nyelven egymásnak írnak a hatalmak, legtöbbszörre egy pókot sem esznek ki a lyukából. Ime világosan állt a nagyhatalmak diplomáciája előtt az, hogy a balkánfélszigeten rendet kell csinálni és még sem fogtak hozzá, bár a beteg török eltúrte volna, hogy belügyeibe a nagyhatalmak jóindulatulag beleavatkozzanak. Most, hogy késő? Állítólag most összefognak a békéért, de úgy eltalálják a tennivalót, hogy éppen azt teszik, ami a béke ellen van.

Hirdetik, hogy kész az egységes törekvés, melyet az általános balkáni háboru sem fog meggingatni. De miből áll ez az egységes törekvés? Abból, hogy ontsák bátran a háboruszkodó népek egymás vérét, de tudják meg, hogy a nagyhatalmak a balkáni státuskvó megváltoztatását nem fogják megengedni. Mit gondol a későn ébredt diplomácia? Lehető lesz-e például az, hogy ha a négy szövetséges állam győz és területeket hódít meg, ezeket vissza fogja majd adni? Nem tartja-e valószínűnek, hogy e területek fegyverrel kellene majd visszavenni, amely kísérleten azután egymásközt vesznének össze a nagyhatalmak.

Mintha már látnám, a mint a magyar ezredek délfele vonulnak, vissza ismét a Szandsákba. *A magyar ezredek-ről* írok kifejezetten, mert bizonyos, hogy *ismét ezeket küldik előre, a vérfürdőbe.* Igaza van *Kiamil* basának: az olasz-török békekötés már elkészt minden irányban: a Balkánra tehető hatás dolgában is, de Tripoliszban is. A balkánon eldobták a kockát, Tripoliszban pedig ég az arabs vallási fanatizmus. Hiába köt békét a török, az arabs vallási fanatizmusa nem ismer békét. És ott lesz Olaszország Tripoliszban, ahol annak idején Franciaország volt Algírban, melynek pacifikációja harmincéves vérontásba került.

Századuńkban az embervér olcsó, kaszabolhatják egymást államok és népek. Az ő vérük alig festi pirosra a közöny áradatát, s legfeljebb a börtöken ijedeznek a pénzemberek és provokálnak óriási anyagi károkat félel-

mökben. Mindez a kavarodás pedig bámulatosan jó alkalom arra, hogy még több pénzt követeljenek a hadsereg számára nálunk és mindig lesz hangzatosan szónokló, aki mindent megad, mert így követeli az osztrák-magyar hazafiság. A delegációk egymást érik, alig végződik evés-ivással egy delegáció, már jön a másik és kezdi újra pénzkéréssel. A magyar képviselőház pedig szünetel, bár Tisza kész elnökölni, Lukács pedig kész gyökeretverni a miniszterelnöki székbén.

Bécs ennél jobbat nem kívánhat, sohasem volt könnyebb és jobb-aratása, mint most.

Főispáni korrajz Udvarhelymegyéből.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága október 18-án őszi rendes közgyűlést tartott.

Ösi szokás, hogy a főispánt küldöttséggel hívják meg a közgyűlési elnöki szék elfoglalására.

Ez úgy történik, hogy addig lesi az alispán ő méltóságát, amíg a diszterem mellett levő sorozóhelyiségbe elsonpolyog a főispán. Akkor aztán sietve felugrik az elnöki székbe, megrázza a csengőt és ünnepélyesen indítványozza a főispán meghívását, aki diszmagyarban, hivei éljenzése közt, hajlongva jön a terembe.

A mostani közgyűlésről ez a parádé elmaradt; egyrészt azért, mert a kormánynak bizalmat nem kellett szállítani, tehát a politikai főhajtsárra szükség sem volt; másrészt pedig a mostani főispán: id. *Haller János* gróf egészsége és népszerűsége annyira megrendült, hogy a közgyűlések vezetésétől állandóan tartózkodik.

Vannak, akik egy harmadik okról is tudni vélnek, ami a főispánt a közgyűlésen való megjelenéstől visszatartotta, s ez nem más, mint martonosi *Gálffy Kálmán* nyug. főszolgabíró, törvényhatósági bizottsági tagnak leplezetlen szándéka.

Gálffy ugyanis a küldöttségmenesztő alispáni indítvánnyal szemben a következő ellenindítványt akarta előterjeszteni:

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Az alispán urnak azon indítványát, hogy a közgyűlésbe ezt a főispánt küldöttség hívja meg, nem fogadom el. Nem fogadom el pedig azért, mert ebben a küldöttségileg való meghívásban a főispán személye iránt való bizonyos tiszteletnek megnyilvánulását látom. Már pedig én ennek a főispánnak személye iránt tisztelettel nem viseltetem. Nem viseltetem pedig azért, mert:

1. *Ez a főispán*, az 1910. évben megtartott országgyűlési képviselőválasztások előtt két nappal Székelykeresztúron, Dr. Kozma kir. közjegyző lakásán (hogy az ő szavaival éljek) a következőket jelentette ki: „Legyen meggyőződve, hogy én a főispáni állásban csak néhány hónapig maradok; én nem fogok itt megpenészedni, hanem rövid idő alatt

távozzom". Azóta elmúlt két év és kijelentése dacára, maig is itt van; úgy látszik tehát, hogy nemcsak megpenészedik, hanem mint főispán, ei is fog itt rothadni...

2. *Es a főispán* itt a közgyűlés színe előtt jelentette ki, mikor a Gróf Khuen-kormányának bizalmat szállított (hogy a saját szavait használjam) ezeket: „Abban a percben, a mikor Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ur ő excellenciája a miniszterelnöki székből távozik, egy percig sem maradok főispán, én is azonnal távozni fogok”.

Gróf Khuen rég eltávozott, de a főispán ezen kijelentése dacára, még maig is várja, hogy a szomszéd teremből behívják és abba az általa oly nagyon kedvelt főispáni székbe lecsücsülhessen...

3. *Es a főispán* ezt követőleg az egyik közgyűlésen kijelentette, hogy (igaz, oda tetté ezt a szót is: talán) *utólszor* elnököl és zökogva, a közgyűléstől, e kedves megvétől búcsút vett, sőt a közgyűlés után rendezett böhkettén szintén ünnepeletni akarván magát — pohárköszöntő alakjában is zokogott, búcsuzott, — ismét zokogott, búcsuzott, de azért még mindig itt van, mert a jót nagyon szereti. A főispánság pedig — nagyon jó, hiszen fényes jövedelmet hajt...

4. *Es a főispán* egyik főszolgabírónak nyugdíjba menesztése alkalmából előttem és mások előtt is annyira kompromittálólagon nyilatkozott az illetőről, hogy annak ismétlését csak a főszolgabíró személye iránti tekintéltől nem idézem. Ennek dacára az inkább nyugdíjat választott főszolgabíró továbbra is szolgálatait felajánlotta s ennek a vén embernek szépeket mondott, dicsérte, hízelt (a mi neki végtelen jól esik és tetszik); ezen kijelentése után is vele intim barátságos vi-

szonyba lépett, sőt a parajdi járási tisztviselők megválasztása alkalmából adott banketten nagy dikcióban sorolta fel dudvaszerü bokros érdemeit.

5. *Es a főispán* az 1910. évben megtartott képviselőválasztások napján, mikor már a nagyobb küldemény pénz elfogyott, egyik akkori központi tisztviselőtől a következő furfangos és ravaszul kieszelt izennettel küldött Ugron Zoltán munkapárti képviselő-jelöltnek 3000 koronát: „Mondja meg kerem neki (Ugronnak), hogy ezt a pénzt a sajátomból küldöm kölesön (Ki hiszi ezt el!) s ezen összeget nekem egy hónap múlva vissza kell adnia; szükségem lesz reá Hévizen, a munkásokat kell abból fizetnem.”

Ugyan kérem ezt is ki hiszi el!... Az embernek — a mai rendszert ismerve — önkéntelenül az a gondolata támad, hogy vajjon ez a 3000 korona is nem abból a pénzből való volt-e, a mit Lukács akkori pénzügyi és mostani miniszterelnök — Déry Zoltán volt államtitkár állítása szerint — az állampénztártól lopott...

6. *Es a főispán* 412—910. szám alatt a sajtószabadság ellen oly tartalmu rendeletet bocsájtott ki, a melynek tartalmát a sajtó pártkülömbőség nélkül elítelte; azon megbotránkozott, sőt a sajtó egyik országos orgánuma ezen rendeletről így írt: „Az a főispán, a ki ilyen tartalmu rendeleteket adott ki, nem a főispáni székbe, hanem *jászoly élé való!*... Ez pedig reá száradt. Semmiképen sem mosta le magáról ő méltósága...”

Már bocsánatot kérek, T. törvényhatósági közgyűlés, de erről a főispánról eredeti kutforrások alapján, arany óra és szelence, valamint egyéb előnyök és jók megkaphatásáért, írhat történelmi arcképet akármelyik

kir. tanfelügyelő, vagy tollnokja — ez az ők dolguk, izlésük. Én azonban tisztelettel az ő személye iránt nem viseltetem és nagy T-vel tiltakozom az ellen, hogy ez a főispán ezek után is olyan megtiszteltetésben részesüljön, mint egy id. Daniel Gabor, Mikó Árpád és Ugron Ákos.

Máskülönbben is a főispán éppen olyan tisztviselő, mint az alispán, avagy a többi megyei tisztviselők — azzal a különbséggel, hogy ő itt a kormányt, illetve a kormányhatalmat képviseli s mint ilyen bizonyos funkciót végez, amelyért nem is dupla, hanem tripla fizetést huz. Ő nagyon jól tudja, hogy a közgyűlés d. e. 9 órakor kezdődik, hisz az alispán az ő utasítása folytán hivta egybe a mai napra és a kitűzött órára. Nohát kérem ne komédiázzunk, ne várja egy tisztviselő se a másik teremben diszmagyarba bujva, hogy utána küldöttség menjen, hanem jöjjön be, foglalja el az elnöki, illetve azt a főispáni széket, a melyikhez többszöri kijelentése ellenére olyan göresösen ragaszkodik, hogy onnan csak lekaparni, de másképp eltávolítani nem lehet; jöjjön és teljesítse a kötelességét. Pout!!!...

A törvényhatósági bizottság tagjai, kik valamiképp sejtették ez ellenindítvány előkészületét, igen sajnálták, hogy *Gálffy Kálmán*nak — ki teljes hűséggel tudja vissza adni a főispán hangját és beszédmodorát — ezuttal nem volt módjában elmondani szenzációs leleplezéseket tartalmazó beszédét.

Azonban mi hisszük, hogy id. Haller János gróf főispán, erre majd a legközelebbi közgyűlésen alkalmat szolgáltat — ha ugyan addig kormányostól együtt bukfcencet nem vet, ami erősen valószínű és a főispáni székből „le nem vakarják”... Reméljük a legjobbat!

A szövetkezeti Nép-ház építő bizottsága.

Homoródszentpál és vidékének nagy ünnepe volt október 13-án, a melyről a „Székely-Udvarhely” mult számában részletesen beszámolt.

Hogy az a követésre méltó szép tény — mely oka volt ez ünneplésnek — létrejöhetett, annak *Ürmösi József* unitárius pász és a vele együtt e helyen bemutatott tiszteletré méltó gárdája volt közvetlen megteremtője.

A képen levő felső sorban: 1. Gábor Lajos közs. albiró. 2.

Török József fogy. szöv. könyvelő. 3. Id. Dimén Dénes boltkezelő. 4. Ifj. Dimén Ábel biz. tag. 5. Ifj. Dimeu Dénes fogy. szöv. ig. tag. 6. Sándor Balázs fogy. szöv. pénztáros. 7. Barta Mózes biz. tag. 8. Dimén István biz. tag. Az alsó sorban: 1. Szabó János tejszöv. ig. tag. 2. Sándor Ferenc közs. főbiró. 3. Bencze Gábor körjegyző. 4. Bencze Dénes fogy. szöv. elnök. 5. Ürmösi József lelkész, gazdaköri és tejszöv. elnök. 6. Tamás Sándor fogy. szöv. ig. tag. 7. Imre Pál fogy. és tejszöv. ig. tag. 8. Ifj. Dimén Elek biz. tag.

Vármegyei közgyűlés.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága e hónap 18-án tartotta meg őszi rendes közgyűlését, mintegy negyven bizottsági tag részvételével.

Az alispán elnökölt s legkevésbé sem hiányzott a főispán zokogása és siri hangja. A 405 pontból álló fő- és 168 póttagyszorozatot úgy elintézték, mintha Pavlik innen is kiszorította volna az ellenzéket.

Pedig hát a vármegyei költségvetések előkészítéséhez szó fért volna. Hiszen mostanában az 1870. XLII. t.-c. 14. §-ának második bekezdését teljesen mellőzik és így a bizottsági tagok törvényes jogaik gyakorolhatásától elüttenek; nem különben az egyes adózók is, a kiknek észrevételeket tenni jogukban állana, a hivatkozott törvényszakasz harmadik bekezdése alapján.

No, de majd csak összeverődik a vármegyei ügyek ellenőrzésére hivatott férfiak csoportja is, hogy minden irányban megtegye jótékony hatású kötelességét.

Most az előterjesztett költségvetéseket egyhangulag elfogadták és a tisztviselői nyugdíj-alap pótlására az öt percentes pótdadót egy szavazat ellenében megszavazták.

Tudomásul vették a keresk. miniszternek a sárd—zsákod—szentdemeteri utra vonatkozó rendelkezését és Khuen-Héderváry grófnak az oklándi járási székház megvételére vonatkozó köszönő iratra adott választát. Az árvizkárok némi enyhítése céljából, a törvényhatósági utakra államségélyt kérnek.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatosan Ugron Zoltán a medeséri állami iskola padjainak hiányáért beszélt, amiről már mult számunkban megemlékeztünk. Hlatky Miklós

pedig az utárkok elposványosodása miatt szólalt fel. Az alispán megfelelő intézkedést ígért. A jelentést tudomásul vették.

Ezután a póttagyszorozat 7., 17., 166., 167. és 168. pontjait tárgyalták. Pártoló felirattal támogatják ugyanis a vármegyei gazdasági egyesületnek a népségítés céljából, beszerzett gabona- és takarmányfelék ide- szállításához vasuti kedvezmények miatt beadott folyamodványát. A vicinális ut' alózatban felmerült árvizkárok fedezésére államségélyt kérnek. Elfogadták az alispánnak az árvizkárok és kedvezőtlen időjárás miatt beállható inség elhárítása, ugyszintén a tisztviselői nyugdíjalap kedvezőbb gyümölcsöz- tetése tárgyában tett előterjesztéseit és jóváhagyták a székelykereszturi kövágóhid partbiztosítására készített költségvetést.

A számonkérőszék jegyző... veit tudomásul véve, a megyeházépítési pénzalapot

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz*. Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő be-
vásárlásainál és megrendeléseinel a **•SZÉKELY-UDVARHELY•** c. újságot felelősen isziveskedjék.

B. O. R.!

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Bélyegzők és pecsétnyomók mindenféle kivételben gyári áron pontosan, hibátlan szövegezéssel kaphatók „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- és papír kereskedésében) Székelyudvarhely. Vidéki megrendeléseket az ország bármely részébe gyorsan teljesít.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.** Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Milliók
.. használják ..
Köhögés
rekedtség, hurut és nyálkás-ság, göres és hőkhurut ellen
a **KAISER-féle**
mell-karamellakat
a „három fenyővel.”
6050 közzegzőleg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzókól a biztos eredményt igazolják.
Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és droguerákban, valamint: **ZSETKÉY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E diszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen **bucses** család-történeti adatokat tartalmaz.

Eladó véredek.
Két darab 8 hónapos him és nőstény véreb, mely, Frigyes főherceg vérebével volt párosítva, mind a kettő garantált tiszta faj, semmi szépség hibájuk nincs — 300 és 200 koro-náért eladó. Cím: özv. **Kerholt Ferencné VINKOVCE** (szerén.várm.) Florián u. 6. sz.

Eladó ház. Székelyudvar-
utca 6. számú ház szabad kézből eladó; értekezni lehet Attila-utca 4. szám alatt.

Kiadó üzlethelyiség
Jó forgalmu helyen, sarokházban, esinos **üzlethelyiség lakással** együtt azonnal bérbeadó. Értekezhetni Dr **BOROSNYAY PÁL** ügyvéd irodá-jában.

*** A székelyek alkot-mányának története,**
különösen a XVI. és XVII. században. Irta: Dr **Könnert János** Némethől fordította **Balásy Dénes** fővárosi tanár. Ára 4 K. Rendkívül érdekes, a székelység legsajátabb ügyeit tárgyzó mű, mely 408 oldalas, vas-kos kötetben a székelyek ösfoglalását, a Székek fejlődését, feladatát, kapitányait, a hulló vagy szolgabíró (székbiro), a főki-rálybíró, az esküdteteket vagy székülöket, a jegyzőt vagy nótáriust, a falut vagy közsé get, a rendeket a Székelyföldön (A hár .m rend, A földönlakók, Székely táma, Szé-kely bánja vára 1562, A darab .ntok, A két első rend helyzete, lófők, A primorok vagy főnépek, Nemesek, jobbágyok, zsellé rek), a székelyek hadi szolgálatait, a had terhek felosztását a rendek között, mus-rák vagy hadi szemléket, a praesidium vagy határőrséget, a székelyek adózását, az egyenlő megterhelhetés korszakát 1562-től 1601-ig, a rendes közterhektől való meg-szabadulás korszakát 1601-től 1657-ig, had

adót, török adót fizetnek a székelyek is, 1657—1601-ig, a székelyek birtok- és örö kösödési jogát, a székelyek sóhordási jo-gát nagy tudással, kitűnő fordításban tár-gyalja. Új nyomokon jár. Kiváló forrás-munka, gazdag adatokkal. Kapható Betegh Pálkönyvkereskedésében Székelyudvarhelyt

Élelmiszerek eladására ügyes és agilis **bizományost** keresünk a piacon és a környéken (különösen főzélék-félére) csekély óvadékkal, vagy egyéb biztosítékkal.
Ajánlatok: Makó postafiók 6 kül-dendők.

A Talmud magyarul.
Egyre halljuk a Talmud-morált, Tal-mud-erkölcsöket emlegetni, bár a leg-több ember ismeri a Talmudot, nem ismeri éppen azokat a részeket, amelyek a keresztény világot érdeklik s melye-
ket saját jól felfogott érdekeinek meg-
óvása céljából ismernie kellene.
A Talmud a zsidó rabbioképzők tan-
anyaga, ez az ő theológiájuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rém-regény, ami ennél érdekesebb lenne.
A Talmud kivonatos, de szórászerinti fordításban most jelenik meg 320 kvart-
oldalón. Ára 10 korona. Népies kiadás 2 K, 2 drb 3 K, 3 drb 4 korona.
Megrendelhető:
„A Kereszt” kiadóhivatalában
Budapest, Nád-utca III. 1. szám.

NIGRIN
a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is. **St. Fernolent Wien III.** cs. és kir. ud-vari szállító.
80 éves gyári fennállás

SZÉKELY-UDVARHELY tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhe ymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára felévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hir-detésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien legjobb magyar gyártmányú diszle vélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapírok és boritékok, levél-kártyák, vász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel, levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes virágos, genre művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVANYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET **BETEGH PÁL** **KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros **KÖNYVNYOMDÁJÁT** mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblá-zatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá **könyvkötészetét** honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélirótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Ironok, fekete, szines és másoló-ironok, notes-ironok, csavariro-nok (crayonok), zsebironok, esa-varironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kává-házi és fajelző kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttiszó, titbronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatréz-szok. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. K. Hang-gelő-sipok és ocarinák. Mono-grammok fehérnemű és levél-papírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyo-mók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostayk. Ajtótáblák és névfeliratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári árban.

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok,** u. m. községi, körjegyzői, szol-gabírosági, végrehajtói, ügyvédi, lelkeszi, iskolai, üzleti és külön-féle magánügyi nyomtatványok.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képes-könyvek folyton vannak készlet-ben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi középisko-lákban és a városi és megye elemi népiskolákban használat ban levő összes tankönyvek rak-tára. Szótárak, térképek, naptá-
rak, imakönyvek, albumok, em-lekkönyvek, üzleti beíró könyvek főkönyvek, pénztárkönyvek, nap-lók, jegyzőkönyvek, másoló-könyvek, bevásárló könyvek zsebkönyvek (notesek), pénztár-tömbök (Block), dárcsa és szel-vénykönyvek.

Körzök, vonalzók, háromszögek, szögmé-rő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zseb-tintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszegek, képesok stb.